

Asia: VN/13663/2022

Luonnokset: Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaisesta etusijamenettelystä aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023—2025 ja hallintotuomioistuimissa vuosina 2023-2027 ja asetus selvityksen sisällöstä

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne AVI-käsittelylain pykäläluonnoksesta, uusi 2 a ja 2 b ja niiden perustelut

-

Lausuntonne vesilain pykäläluonnoksesta, uusi 15 luvun 4 a ja sen perustelut

-

Lausuntonne ympäristönsuojelulain pykäläluonnoksesta, uusi 197 a ja sen perustelut

-

Lausuntonne maankäyttö- ja rakennuslain pykäläluonnoksesta, uusi 188 a ja sen perustelut

-

Lausuntonne luonnoksen sisältyvistä siirtymäsäännöksistä (ns. AVI-käsittelylaki ja MRL)

-

Lausuntonne hallituksen esitysluonnoksesta muilta osin

Lapin kauppakamarin kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaisesta etusijamenettelystä aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä ja hallintotuomioistuimissa.

Vihreän siirtymän hankkeiden lupakäsittelyn ja mahdollisten valitusten hallintotuomiosituinkäsittelyn nopeuttaminen on erittäin kannatettava. Vihreän siirtymän toteuttamisen kannalta on oleellista, että teemaan liittyvien investointihankkeiden sujuva eteneminen mahdollistetaan.

Etusijamenettely sekä lupakäsittelyssä että valitusten käsittelyssä hallintotuomioistuimessa tulee toteuttaa puhtaasti resursseja lisäämällä ja prosesseja sujuvoittaen. Vihreän siirtymän hankkeiden etusijamenettely ei saa aiheuttaa viivästyksiä muiden hankkeiden lupakäsittelyssä tai valitusten oikeuskäsittelyssä. Sekä lupakäsittelyt viranomaisessa että valitusten käsittely tuomioistuimessa kestävät jo nykyisellään todella pitkään, eikä kesto ole minkään hankkeen kohdalla mahdollista pidentää nykyisestä.

Lakiehdotuksen mukaan aluehallintovirastot antaisivat lupakäsittelyssä etusijan sellaisille uusiutuvan energian, vähähiilisen vedynvalmistuksen, teollisuuden sähköistämisen, hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen sekä akkuteollisuuden tietyille hankkeille, jotka ottavat huomioon ei merkittävää haittaa -periaatteen.

Yhtenä hanketyypinä mainitaan akkutehdas, akkumateriaalien valmistus ja uudelleenkäyttö. Esityksessä on todettu, että hanketyypin ei voitaisi lukea kaivostoimintaa, jossa on kyse maaperän mineraalien louhimisesta ja rikastamisesta.

Lapin kauppakamari huomauttaa, että akkuteollisuuden hankkeet vaativat mineraalien tuottamista. Energiasektorille kriittisten metallien tarve nelinkertaistuu 2040 mennessä, kun Pariisin ilmastopöytäkirjasta noudatetaan. Lisäksi on todettu, että käytössä olevien mineraalien kierrätys ei riitä vihreän siirtymän mukaisen sähköistymisen tarpeisiin, vaan mineraaleja on aktiivisesti etsittävä ja louhittava maaperästä.

Suomi on tällä hetkellä näiden raaka-aineiden nettotuojana, eli Suomen vihreän siirtymän raaka-aineet tuotetaan muualla. Tällä hetkellä Venäjä ja Kiina ovat vahvoja raaka-aineiden tuottajia, eikä tuotannon vastuullisuudesta ole takeita. Tilanne on sekä geopolittisesti suuri riski, mutta myös nykyisellään raaka-aineiden kuljettaminen tuottaa päästöjä.

Lausunnolla olevan lakiehdotuksen tavoitteena on edistää hallitusohjelman pyrkimystä tehdä Suomesta fossiilivapaa yhteiskunta. Tavoite ei tule onnistumaan ilman järkevää ja sujuvaa raaka-ainepolitiikkaa, koska esimerkiksi tuulivoiman rakentamisessa tarvitaan mineraaleja.

Lapin kauppakamari esittää, että etusijalistalle lisätään sellaiset kaivostoiminnan hankkeet, joissa etsitään ja tuotetaan vihreän siirtymän kannalta kriittisiä mineraaleja.

Lausuntonne asetusluonnoksesta ja perustelumistiosta

-

Ansala Liisa
Lapin kauppakamari